

Darija
Alujević

Robert Jean Ivanović – izložba u povodu 50. godišnjice smrti hrvatskog kipara

*Iz fundusa Moderne galerije: Robert Jean Ivanović,
Studio Moderne galerije "Josip Račić", Zagreb
19. srpnja – 19. kolovoza 2018.*

Od srpnja do kolovoza 2018., tijekom, za ljetno razdoblje, možda i prekratkim mjesec dana, održana je u Studiju Moderne galerije "Josip Račić" izložba skulptura kipara Roberta Jeana Ivanovića iz fundusa zagrebačke Moderne galerije, povodom pedesete godišnjice njegove smrti. Autorica izložbe, muzejska savjetnica Moderne galerije Tatijana Gareljčić,

već niz godina redovito koristi prigodu obljetnica, rođenja ili smrti kipara, stvarajući tako okvir i prostor za njihovo tematiziranje kroz izložbe djela koja se nalaze u fundusu Galerije. To je uvijek dobar povod da se podsjeti na opuse s vremenom sve "zaboravljenijih" kipara i da se izlože kiparska djela koja nemaju svoje mjesto u stalnom postavu te su nerijetko

↓ Izložba Roberta Jeana Ivanovića,
Studio Moderne galerije Josip Račić, 2018.,
foto G. Vranić

↑ *Djevojka s ružom*, oko 1920., bronca,
FOTO G. Vranić

i desetljećima van pogleda javnosti. Po tom modelu već su izlagana djela Ive Kerdića, Roberta Frangeša Mihanovića, Frane Kršinića i drugih, a na posljednjoj izložbi iz ovog niza predstavljeno je jedanaest Jeanovih djela. Nakon gotovo deset

godina, od retrospektivne izložbe održane u Glijptoteci HAZU 1999. godine kojom mu je revaloriziran opus, ovo je drugi puta da se monografski izlažu Jeanovi radovi.

Robert Jean Ivanović jedan je od nekolicine kipara, pripadnika pionirskih

generacija koje su se formirale u prvom desetljeću 20. stoljeća, na tada tek osnovanoj zagrebačkoj Privremenoj višoj školi za umjetnost i umjetni obrt – današnjoj Akademiji likovnih umjetnosti. Ta se generacija ponovno našla u fokusu krajem 2007. i početkom 2008. kada se obljetničkim izložbama proslavila stota godišnjica postojanja zagrebačke Akademije likovnih umjetnosti. Svoju kiparsku naobrazbu

Robert Jean, rođen 1889. u Sarajevu, započeo je u Zagrebu 1904. na Obrtnoj školi, obrazujući se za kiparskog pomoćnika. Nakon toga, 1908., netom po otvaranju Privremene više škole za umjetnost i umjetni obrt, započinje studij kiparstva kod profesora R. Frangeša Mihanovića i R. Valdeca, no vrlo brzo, već 1909. godine, odlazi na godinu dana u München, da bi se 1911. ponovno vratio na zagrebačku školu

↑ Popsje grofa Miroslava Kulmera ml., 1936., patinirani gips, Foto G. Vranić

↑ Ženski torzo, mramor, 1937.,
FOTO G. Vranić

koju je uspješno apsolvirao 1914. godine. Školovanje završava na likovnoj akademiji u Pragu u specijalnoj školi kipara Josefa Václava Myslbeka, stekavši tako vrlo solidno kiparsko obrazovanje. U godinama nakon završetka studija ne priključuje se secesionističkom dijelu mlađe generacije koja se priklanja uz Proljetni salon, već ostaje lojalan svojim profesorima Frangešu

Mihanoviću i Valdecu izlažući zajedno s njima na izložbama udruženja "Lada".

U razdoblju nakon Prvoga svjetskog rata svojem originalno francuskom prezimenu Jean (njegov je pradjed, francuskog podrijetla, doselio je u Samobor) pridodaje i kroatizirani oblik prezimena – Ivanović.

Osim umjetničkog, njegov je život obilježio i dugogodišnji pedagoški rad na

zagrebačkoj Obrtnoj školi (1920. – 1932. i 1937. – 1945.) te splitskoj Srednjoj tehničkoj školi (1936.). Naročito zanimljiv dio njegove biografije je suradnja s Arhitektonskim fakultetom u Zagrebu gdje je radio kao vanjski suradnik te predavao modeliranje. Zasiurno je upravo iz ove suradnje proizašla još jedna aktivnost kojom se bavio niz godina, a to je bila izrada arhitektonskih maketa.

Kiparski radovi iz fundusa Moderne galerije, izloženi na ovoj obljetničkoj izložbi, kronološki su obuhvatili razdoblje od 1914./1918. kada je nastala najranija, fina, meko modelirana, intimistička *Glava djevojke* klesana u mramoru, pa do najkasnijeg djela iz 1940., što je aproksimativna datacija brončanog odljeva klasicizirajućega *Ženskog torza (Amazonka)* ranije klesanog u mramoru, u kojem možemo iščitati i utjecaj Ivana Meštrovića. Kao dominantan objedinjujući motiv Jeanova opusa prikazanog na ovoj izložbi, lik je žene – portret i akt. Među portretnim bistama tek su dva realistično modelirana muška portreta – grofa Miroslava Kulmera ml. te portret Jeanova zemljaka, slikara Karla Mijića, kojima pokazuje vrsnu psihološku karakterizaciju. U Jeanovu opusu niz je portreta značajnih predstavnika društvenog i kulturnog života, od kojih neki i danas imaju svoje mjesto u javnim prostorima, kao primjerice bista glumca Josipa Papića u Hrvatskome narodnom

kazalištu u Zagrebu ili portretna plaketa na spomen-ploči Vatroslava Lisinskog na njegovoj rodnoj kući u Ilici 37.

Iako brojčano nevelika te tematski dosta objedinjena, djela predstavljena na ovoj izložbi pokazuju sav raspon kipareva djelovanja i vještine – od portretnih bisti, intimističkih punih plastika – aktova, do portretnih plaketa. Jednako tako pokrivaju i različitost materijala koji u svom opusu Jean koristi, od terakote, bronce, do mramora, ali i stilske mijene od secesijske dekorativnosti plakete *Djevojka s ružom* do klasičnijih djela iz kasnijeg razdoblja.

Robert Jean Ivanović umro je 1968. godine u Zagrebu i ovom izložbom obilježena je pedeseta godišnjica njegove smrti. No, još se jedna obljetnica obilježavala u 2018. godini, a to je točno stotinu godina od Jeanove prve samostalne izložbe održane u Zagrebu u Salonu Antuna Ullricha u Ilici 54 koja je naišla na vrlo povoljne reakcije onodobne kritike.

Kao dodatan i vrijedan sadržaj ove izložbe bila je izložena i brojna dokumentarna građa iz ostavštine kipara, danas pohranjena u zagrebačkoj Modernoj galeriji, koja uključuje kako osobne fotografije tako i fotografije djela čija sudbina nije nužno danas poznata te mogu poslužiti kao poticaj i polazište za daljnje identificiranje i istraživanje ovoga vrijednog kiparskog opusa. ×